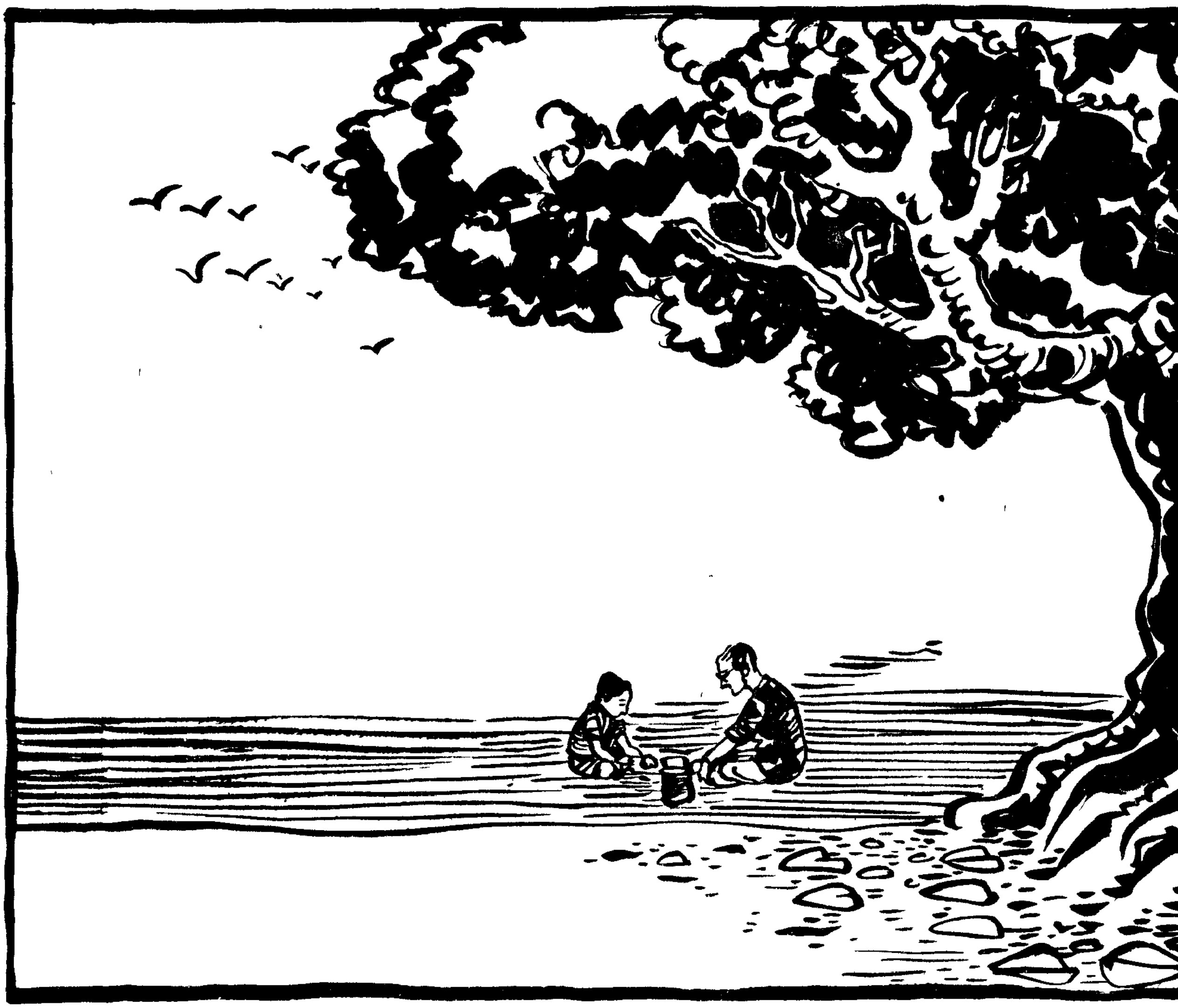

చెయ్యని నేరానికి శిక్ష అనుభవించి, శిక్షానంతరం జైల్లోనుంచీ బయట పడినవాడి మనసెలా వుంటుందో చెప్పగలరా ? అది అనుభవైకవేద్యం.

ఆనాటి సాయంకాలం ఒగానొక సభలో నుంచీ ఈవలికి వచ్చేటప్పటికి నాకు కలిగిన అనుభూతి అలాంటిదే! బాహాటంగా లెంపలు వేసుకోక పోవడమొకటే కొదవ. ఏకోశాన్నయినా బుద్ధి అనేది వుంటే భవిష్యత్తులో యిట్టి పనికి పాల్పడగూడదని నాలోనేను చాలాసార్లు అనుకున్నాను. ఇంతకూ ఆ సభ సంగతేమిటో చెప్పలేదు.దూ! అదొక సన్మాన సభ. చెబుతే మీరు నమ్మరేమో ' ఆ సన్మానం జరిగింది నాకే !

'లలితకళాసమితి' అనే పేరు తమరు వినే వుంటారు. ఇంచుమించు అదే పేరుతో ప్రతి పట్టణంలోనూ ఒక సంస్థ వుంటుంది. ఎందుకుంటుందని అడక్కండి! గాలి ఎందుకువీస్తుంది? నీరెందుకు ప్రవహిస్తుంది? కొన్ని కొన్ని సంఘాలందుకే వుంటాయి. చెప్పొచ్చిందేమిటంటే రంగరాజపురంలో అలాంటి కళాసమితి ఒకటుంది. ప్రతి సంవత్సరమూ వార్షికోత్సవంనాడు ఒక కవిని 'యథోచితం'గా సత్కరించడం వాళ్ళ ఆదినుంచీ పాటిస్తూ వస్తున్న సాంప్రదాయమట! 'ఈసారి వంతు మీదే' నంటూ వాళ్ళు నాకొక ఉత్తరం రాసి పోస్టు చేశారు. వాళ్ళ అభిమానానికి ఉప్పొంగి పోయినప్పటికీ. నేను నా అశక్తతను గూడా గుర్తించినవాడినై 'అయ్యా! మీరేమిటో పొరపాటుపడినట్టున్నారు, నేను కవిని గాను. ఛందస్సురాదు. కేవలం వచనం మాత్రమే రాస్తాను., దయచేసి మీ కార్యార్థం నిజమైన కవి నెవరినైనా చూచుకోండి' అంటూ నా అంతర్యాన్ని ప్రత్యుత్తరంద్వారా తెల్పుకున్నాను. కానీ అదంతా కుదరదని వాళ్ళ నిక్కచ్చిగా తేల్చి చెప్పేశారు. 'అబ్బే, మీరలా అనగూడదు సార్! మా సంకల్పం తిరుగులేనిదని మీరు గుర్తించాలి. మా వూరికి వందమైళ్ల పరిధిలో వున్న కవుల్ని మేము ఖాళీ చేసేశాము. వ్యాసార్థాన్ని కొంచెం హెచ్చించినందువల్ల మీరు మాకు దొరికి పోయారు. మిమ్మల్ని వదిలే ప్రసక్తి లేదు. మీరు రాకా తప్పదు. మా సన్మానాన్ని స్వీకరించకా తప్పదు' అంటూ వాళ్ళ నన్ను ఒకటే మొగమాట పెట్టేశారు. ఇక గత్యంతరం లేక రెండు మూడు బస్సులు మారి, ఒక పగలంతా ప్రయాణంచేసి సభ జరిగే సమయానికి వేనాపూరు చేరుకున్నాను.

చనిపోయినవాడు గాయకుడని తెలిసేటప్పటికి వాడి శవాన్ని బాగా లోతుగా పాతిపెట్టండి, అన్నాడటగదండీ ఔరంగజేబు! మన సమాజంలో కళాకారుల స్థితిగతులు అంతకంటే మెరుగ్గా లేవేమోనని నా అనుమానం. ఉదర పోషణకోసం ఏ వృత్తినో, ఉద్యోగాన్నో ఆశ్రయించి అదొక ఉబలాటంగా కళకోసం పరిశ్ర

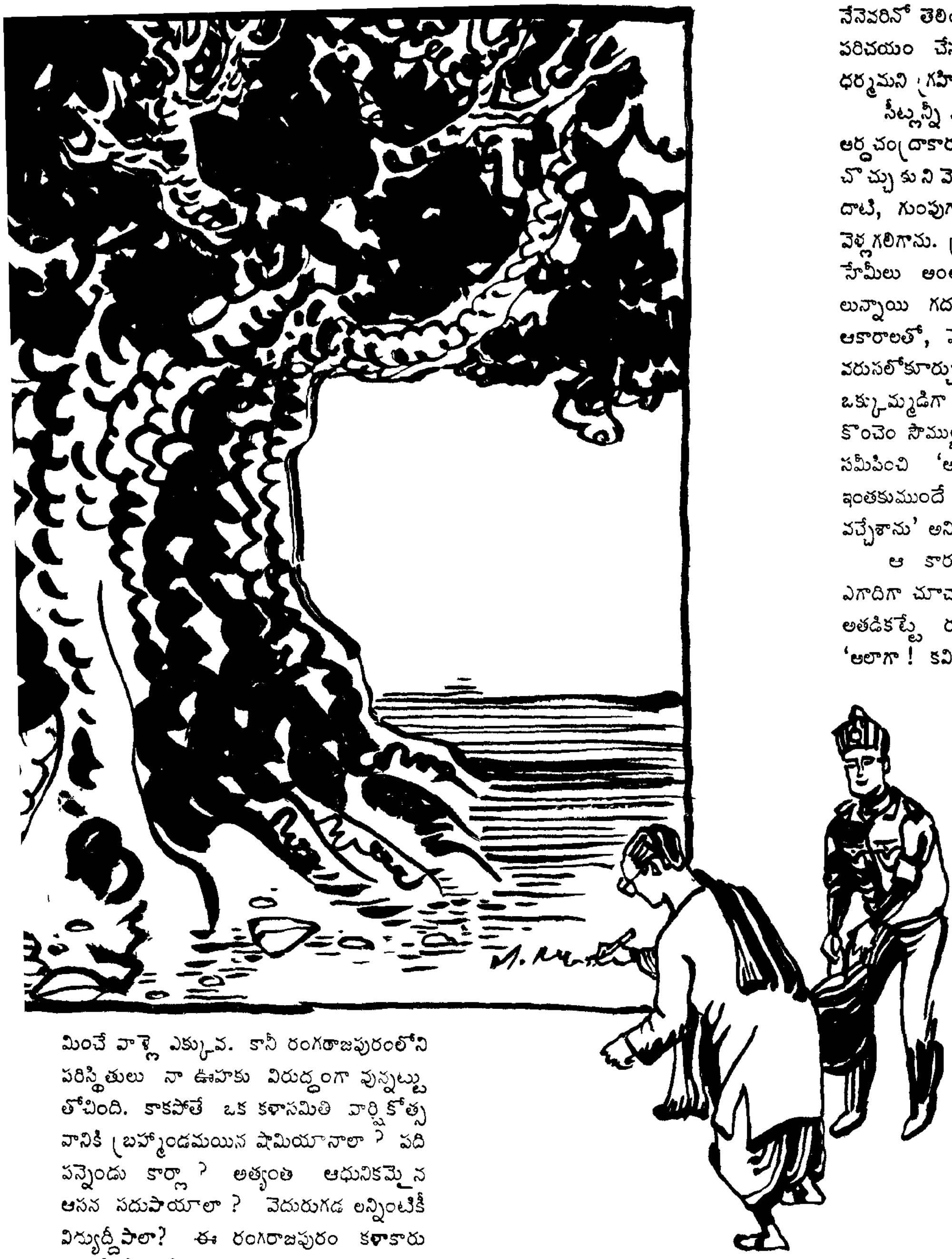

సన్మానం

మధురాంతకం రాజారాం

మించే వాళ్లే ఎక్కువ. కానీ రంగతాజపురంలోని పరిస్థితులు నా ఊహకు విరుద్ధంగా వున్నట్టు తోచింది. కాకపోతే ఒక కళాసమితి వార్షికోత్స వానికి బ్రహ్మాండమయిన షామియానాలా? పది పన్నెండు కార్లా? అత్యంత ఆధునికమైన ఆసన సదుపాయాలా? వెదురుగడ లన్నింటికీ విద్యుద్దీపాలా? ఈ రంగరాజపురం కళాకారు లెవరోగానీ, వీళ్లు బాగా జరుగుబాటు గల వాళ్లయి వున్నారు—అనుకున్నాను.

అంతటి గొప్ప సభలో సన్మానాన్ని అందుకో బోతున్నానన్న భావం నాలో ఎనలేని ఉత్తేజాన్ని చేకూర్చింది. కాలరు సవరించుకున్నాను క్రాపింగు సర్దుకున్నాను. దుమ్మూ, ధూళీ పోయేటట్టుగా ముఖాన్ని అరచేతితో రుద్దు కున్నాను. కానీ, ఏదీ! నన్ను ఎవరూ పలకరించరే!

అంతలోనే నాపొరబాటు నాకు తెలిసొచ్చింది తొందరపాటుకు నొచ్చుకున్నాను కొండలుదాటి, కోనలుదాటి, పల్లెలూ పేటలూదాటి నా కీర్తి అయితే యింతదూరం ప్రాకి వచ్చేసిందిగానీ, నా మూర్తి వాళ్లకేంతెలుసు? పలకరించాలంటే నేనెవరినో తెలియాలిగదా! అందుకని నన్నునేను పరిచయం చేసుకోడం అప్పట్లో నా విద్యుక్త ధర్మమని గ్రహించాను.

సీట్లన్నీ నిండిపోవడంవల్ల పందిరిచుట్టూ అర్ధచంద్రాకారంగా నిల్చున్న, జనంలోనుంచీ చొచ్చుకుని వెళ్లి, కుర్చీలపద్మవ్యూహాన్నిగూడా దాటి, గుంపుగా నిల్చున్న కార్యకర్తల దగ్గరికి వెళ్లగలిగాను. ప్రముఖులు, దిగ్దంతులు, హేమా హేమీలు అంటూ తెలుగుభాషలో కొన్నిమాట లున్నాయి గదండీ! వాటిని సార్థకంచేస్తున్న ఆకారాలతో, వేషాలతో, హావభావాలతో ముందు వరుసలోకూర్చున్న పెద్దలతో కార్యకర్తలందరూ ఒక్కుమ్మడిగా సంభాషిస్తున్నారు. అందరిలోనూ కొంచెం సౌమ్యుడుగా కనిపించిన ఓ కార్యకర్తను సమీపించి 'అయ్యా! నేను ఫలానావాణ్ణి. ఇంతకుముందే బస్సుదిగాను. నేరుగా సభకే వచ్చేశాను' అని తెలియపరచుకున్నాను.

ఆ కార్యకర్త నావైపు అయోమయంగా ఎగాదిగా చూచాడు. ఆచూపువల్ల నావాలకం అతడికట్టే రుచించలేదని నాకు బోధపడింది. 'అలాగా! కవిగారు మీరేనా?' అన్నాడు. అను

ఏది నిజం ?

ఈ స్వాస్థ్యం, ఈ నిలకడ,
ఈ సుఖానుభూతి సత్య
మని ఆనందించు వారు
ఘనతర మాయావృతులట !
రకరకాల సూక్ష్మ కణాల్
రకరకాల మేళవింప
రకరకాల పదార్థాలు
సుకరముగా సృష్టమయ్యె !
సూక్ష్మకణాలొక్కొక్కటి
అక్షంపై తిరుగుతునే
అన్యకణం చుట్టుతిరుగు
నన్యోన్య బలాల చిక్కి !
కణముల వ్యూహాలే పర
మాణువులై, అణువులునై
ఘనమును, ద్రవమును, వాయువు
లను ద్రవ్యస్థితులు కలిగె.
ద్రవ్యానికి మూలాధా
రాలైన కణాలు సతము
భ్రమణ పరిభ్రమణములకు
లోనై నర్తించుచుండు.
సూక్ష్మ లోకమట్లుండగ
స్థూల లోక మెట్లున్నది ?
అసంఖ్యాక తారాసము
దాయమ్మె గేలక్సీ;
అందులోని నక్షత్రా
లన్నీ తమ అక్షంపై
అహరహమును తిరుగుచుండు.
అక్షంపై గేలక్సీ
యావత్తు భ్రమించుచుండు.
అట్టి భ్రమణ ఫలితంగా
అహస్కరుణితో భూమియు
సెకను కారు లక్షల మై
ళ్లకాయెకిని పోవుచుండు
ఆకాశ పదాల చిమ్మ
చీకటి గల రోదసిలో !
స్థిరమెక్కడ భూమికి ? మరి
స్థిరమెక్కడ జీవుల ? క
స్థిర జీవనమే నిజమ్మ !
కణలోకంలో భ్రమణం,
అణులోకంలో గమనం,
తారాలోకాలలోన
తరగని భ్రమణం గమనం.
ఇది సత్యము ! విజ్ఞానం
బీ విషయం ఘోషించును !
కాని, భ్రమణ గమన మసలు
అను భూతంకాదు మనకు !
అనుభవమే నిజమౌనా ?
విజ్ఞానం నిజమౌనా ?

— వసంతరావు వేంకటరావు

సన్మానం...

మానమూ, నిరుత్సాహమూ సమపాళ్లలో కలసి వున్న ఆమాటలు నన్ను క్రుంగదీశాయి.

కవికి, రచయితకువున్న తేడా ఏమిటో ఆకార్యకర్తకు వివరించేపాటి ఓపిక నాకప్పుడు లేదు. ఎక్కడో ఒకచోట కొంచెం కవిత్వం కూడా వెలిగించి వుంటారు గనుక రచయితను కవి అనుకున్నా కొంప మునిగేదేమీ లేదు. ఎటొచ్చీ 'కవిగారు మీరేనా?' అనటం దగ్గరే చిక్కు. 'నాయనా! ఈ శరీరం నాది గావడంలో నా ప్రమేయమేమీ లేదు. ఇక దుస్తులంటావా ? అవసరాన్ని గడుపుకోవడానికని తప్పితే ఆదొక హంగుగా ముస్తాబు చేసుకునే ఆర్థిక స్తోమత నాకు లేదు' అని నోరు విడిచి చెప్పుకోడానికీ మనస్కరించలేదు. ఇలాంటి విపత్కర పరిస్థితి ఎదురైనప్పుడు ఒక గెజెటెడ్ ఆఫీసరుచేత అటెస్టు చేయించుకున్న స్వంత ఛాయాచిత్రం ఒకటి జేబులో వుంటే ఎంత బాగుండేదని నాకప్పుడనిపించింది.

తుది నిర్ణయం తీసుకోడం ఆ కార్యకర్తకు యిష్టం లేదల్లే వుంది. టీచరుతో చాడీ చెప్పదలచుకున్న బడి కుర్రాడిలా 'ఉండండి. సెక్రెటరీ గారితో చెబుతాను' అంటూ వెళ్లి ఇంకొక ఆసామిని నావైపు తోలుకొచ్చేశాడు.

సెక్రెటరీ కాబోలు, పొడుగ్గా జుబ్బా తొడుక్కుని, పట్టుదుప్పడం ఒకటి వల్లెవాటుగా వేసుకొని, కళ్లద్దాలు తొడుక్కుని అసలుసిసలు బెంగాల్ బాబల్లే వున్నాడు.

''ఏమండీ! ఇప్పుడొస్తున్నారా ? మీకు మా ఇన్విటేషన్ చేరలేదేమిటి?''

ఇన్విటేషన్ చేరలేదనీ, ఉత్తరాలు మాత్రం అందాయనీ చెప్పుకున్నాను. నా మాటలు నాకే క్షమాపణలాగా ధ్వనించాయి.

అంతటితో ,నా అవకతవక ప్రవర్తనంతా క్షమించేస్తున్నట్టుగా ఆతడు 'న ర్సిం హం ! కవిగారికో ఇన్విటేషనివ్వు' అని పురమాయించి 'మీరు కూచోండి సార్ ! పదినిమిషాల్లో కార్యక్రమం ప్రారంభమవుతుంది' అంటూ వేదికపైకి వెళ్ళిపోయాడు.

చీరకు తగ్గ పీటలా ఇన్విటేషనుగూడా ఆ సభకు తగ్గట్టే అమిరందని చెప్పాలి. ఎం. ఎల్. ఎ. లు, మున్సిపల్ చేర్మన్లు మొదలైన వాళ్ళు రాజకీయాల్లోనే వుండాలనుకోడం పొరపాటనీ, వాళ్ళప్పుడప్పుడూ కళారాధనకు గూడా పూనుకో వచ్చునని నేనా ఆహ్వానపత్రం ద్వారా గ్రహించాను సభకు అధ్యక్షత వహిస్తున్నది శ్రా వ ణం కనకయ్య, ఎం. ఎల్. ఎ. గారు. ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసింది కొప్పుల సుబ్బారావు, మునిసిపల్ చేర్మనుగారు. బహుమతి ప్రదానం గావించేది కె. డి. యస్. మూర్తి, మెంబరు, ఎ. ఐ. ఎఫ్. ఎస్. సి. న్యూఢిల్లీగారు. కళాసమితి ఆవరణలో అంగళ్ల కోసం కట్టిన కొత్తగదులకు ప్రారంభోత్సవం గావించడం కోసం విచ్చేసినవారు డి. ఆర్. గూటాల, ఎం. ఎస్; ఆర్. ఎం. ఓ, పూనాగారు 'గారు' అనే గౌరవవాచకం కొన్నిచోట్ల ఆయా వ్యక్తుల్ని వరించిన పదవులకు, మరికొన్ని చోట్ల ఆ వ్యక్తులు నివసిస్తున్న పెద్ద పట్నాలకు జోడించివుండడం యిందులో గమనించదగ్గ విశేషం, ఉచితజ్ఞులైన కార్యనిర్వాహకులు నేను చేసే ఉద్యోగంగానీ, నివసించే ఊరుగానీ అంత ఘనమైనవేమీ కాదని యిట్టే తేల్చేశారు. ఇన్విటేషనులో నాపేరు లేకపోలేదుగానీ, దానికోసం నేను చాలాసేపు వెదుక్కోవలసి వచ్చింది.

సెక్రేటరీ గారన్నట్టుగా పది నిమిషాల్లోనే సభ ప్రారంభమైపోయింది. ప్రారంభమైన సభ కొనసాగింది, ముగిసింది. కానీ ఎట్లా జరిగిందని చెప్పవలసివస్తే, అదంతా పెద్దకధ. ప్రేక్షకుల్లో ఎక్కువమంది సభానంతరం జరిగే నాటక ప్రదర్శన కోసం వచ్చినవాళ్లు నాలుగ్గంటలకల్లా మేకప్పు పూర్తిచేసుకుని నటీనటులు గ్రీన్ రూములో వుండిపోతున్నారు. ఆ ప్రేక్షకులకున్నూ, ఈ నటీనటులకున్నూ నడుమ ఉపన్యాసకులు అదేపనిగా ఊకదంపుడు మొదలెట్టేశారు. గట్టి గింజ ఒకటి వుంటే ఒట్టు. ఒక్క 'కళ'ను గురించి తప్పితే మిగిలిన సర్వ విషయాలపైన వాళ్ల ప్రసంగాలు దొర్లిపోయాయి. 'నేను నిన్ను పొగడినంతమేరకు నువ్వు నన్ను పొగడాలి' అంటూ ఒక లోపాయికారీ ఒప్పందం వాళ్ల మధ్య కుదిరిందేమోనని సభికులు అనుమానించే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఫలానా విషయాన్ని గురించి మాట్లాడాలన్న అభిప్రాయమేమీ లేకపోవడం వల్ల వాళ్ల భావాలు అదుపు తప్పిన రాకెట్లూ, వాక్యాలు బ్రేకుల్లేని బస్సుల్లా ప్రేక్షకుల అవగాహనతో కుస్తీ పట్టసాగాయి. వేదికనలంక రించిన పెద్దలు సభలో చెలరేగుతున్న అలజడిని కూడా గొప్ప అప్రీసియేషన్‌గా భావించడంతో సభ రసాభాసమైపోయే పరిణామం కూడా నాలుగైదుసార్లు పొడచూపింది.

చల్లకొచ్చి ముంత దాచుకోడమెందుకు ? ముఖ్యంగా చెప్పవలసింది ఆ సభలో నాకు జరిగిన సన్మానం గురించి గదా ! ఆ విషయంలోకే వస్తున్నాను. సన్మాన చిత్రహింసకు ప్రధానంగా గురైంది నా పేరు. ఎన్నడూ విన్నది కాదేమో ! దాన్ని ఒక్కొక్క రూ ఒక్కొక్క విధంగా ఉచ్చరించారు. మాటవరసకు నా పేరు గంగవరం శంకరయ్య అనుకోండి. ఒకాయన శంకవరం గంగిరయ్య అన్నారు. ఇంకొకాయన వరశంకం కంకరయ్య అన్నారు. ఇంకొకాయన శంక్రాం గంగారాం అన్నారు. (బహుశా ఆయన పూనా వారై వుండాలి) జరాసంధుణ్ణి భీమసేనుడు కూడా అంత నిర్దాక్షిణ్యంగా చీల్చి పారవేసి వుండడు. అన్నట్టు సభికులకు నన్ను పరిచయంచేస్తూ, సెక్రేటరీబాబుచేసిన ప్రసంగం వుందే, అది నా సన్మానానికల్లా హైలైటు.

సన్మానం...

'అయ్యా ! చూచారా !' అంటూ ఆయన గొంతు సవరించుకున్నాడు ... "ఈయన, గువ్వపిట్టలా ఈ కుర్చీలో ఒదిగి కూర్చున్న ఈయన, ఎవ్వరో ఎరుగుదురా ? ప్రసిద్ధ కవీశ్వరుడు. మీరు పోతన్న, మల్లన్న, ఎర్రన్న, తిక్కన్న మొదలైన పేర్లు వినేవుంటారు. అలాంటి వాడన్నమాట ! కానీ ఏం లాభం ? మారుమూల కుగ్రామంలో ఈయన ఒక బడిపంతులుగా అఘోరిస్తున్నాడంటే అదెంత సిగ్గుచేటో నేను చెప్పలేను (?) ఇటువంటి వాళ్లని బహిరంగానికి తెచ్చి గౌరవించడం మనధర్మం. దుశ్శాలువలతోను, మాట పదార్థాలతోను వీరిని సన్మానించవలసిందిగా అధ్యక్షులవారిని ప్రార్థిస్తున్నాను".

పూలదండ వేస్తుండగా ఒకటి. శాలువా కప్పుతుండగా ఒకటి. పెళ్లెం చేతికిస్తుండగా ఒకటి. అ ఫొటోల తతంగంమాత్రం ఎంతో నింపాదిగా జరిగింది. వార్షికోత్సవాల ప్రయోజనమంతా పత్రికల్లో ఫొటోపడడమే అయినప్పుడు, ఆవనిద్దైన నిర్వాహకులు ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించడంలో ఆశ్చర్యమేముంది ? పత్రికలవాళ్ళ ఎట్లాగైనా రచయితలకు నగోత్రీకులు. ఎవరికో ఒక రచయితకు ఎక్కడైనా సన్మానం జరిగిందంటే వాళ్లకు పరమానందం.

సదరు సన్మానవస్త్రాన్నీ, ద్రవ్యాన్నీ గూడా సంచీలోవుంచుకుని, యింకా మనిషి ముఖం మనిషికి కనిపించని మసకచీకట్లో మరునాటి ఉదయం నేను బస్సెక్కేశాను. రాత్రంతా వేడుకలతో గడిచిందేమో. వెచ్చని బస్సులో గాఢంగా నిద్రపట్టింది. తొమ్మిదింటికి కళ్లుతెరిచేసరికి కనిపించిన వూరు రాయచోటి. అక్కడ బస్సు మారాలి. దిగేటప్పటికి ఎక్కవలసిన బస్సు స్టాండులోనే ఉంది. ఎక్కి కూర్చున్నాను. టిఫెన్ చేయలేదన్న విషయం అప్పుడు జ్ఞప్తికి వచ్చింది. బస్సు బయల్దేరడానికి గూడా యింకా వ్యవధి వున్నట్టు ఎవరో అన్నారు. కానీ రాజకీయాల్లోలాగే బస్సుల్లోగూడా సీటు జారిపోతే మళ్ళీ దొరకడం కష్టం. ప్రక్కనే కూర్చున్న అబ్బాయితో సంచీ జాగ్రత్తగా చూచుకోమని చెప్పి, దిగి హోటల్లోకి వెళ్లాను.

పదినిమిషాల్లో తిరిగి వెళ్ళేసరికి రెండు సీట్లూ ఖాళీగా వున్నాయి.

"బాబ్బాబూ ! నా బ్యాగేమైంది ?" అంటూ గొంతు చించుకున్నాను.

"ఇందాకా అక్కడ కూచున్న అబ్బాయి ఎత్తుకు దిగేశాడే ! ఆది మీబ్యాగా? అరరే, ఇట్టే టోపీకొట్టించేశాడే ! పరుగెత్తండి సార్ ! వెళ్ళి చూడండి. వెదికిపట్టండి."

ప్రయాణీకుల సానుభూతికి ఇంధనంకాలేక బస్సులోనుంచీ దిగేశాను. హఠాత్పరిణామం తాకిడికి బుద్ధి మొద్దుబారిపోయింది. ఏం చేయాలో తోచడంలేదు. ఏద్దైనా చేయాలన్న ఉద్దేశమూ లేదు. సంచీ తీసుకెళ్లిపోయిన వాడెవడోగానీ, వాడాపనిలో సిద్ధహస్తుడై వుంటాడు నాకు 'డిటెక్షన్'లో ఓనమాలైనా రావు. రోడ్డుపైన నిల్చుని అరిస్తే పదిమంది దృష్టినీ ఆకర్షించవచ్చు. కానీ అందువల్ల ఒరిగేదేముంది?

క్రితంరోజు సాయంకాలం కళాసమితివాళ్ళిచ్చినవేగాక, నా దుస్తులు కొన్ని సంచిలో వుండిపోయాయి. చేతిఖర్చులకని తెచ్చుకున్న డబ్బుగూడా అందులోనే భద్రపరిచాను. గుప్పెడు చిల్లర డబ్బులు తప్పితే, నేనిప్పుడురిక్తహస్తుణ్ణి. బస్ ఛార్జీలకన్నా డబ్బు పుట్టింతుకుంటే గానీ స్వగ్రామం చేరలేను. ఏది దారి ?

బస్ స్టాండునుంచీ ట్రంకురోడ్డు దాకా నడిచాను. తెలిసిన ముఖమేద్దైనా కనిపిస్తుందేమోనని కాలేజి కాంపౌండులో ప్రవేశించాను. నా అదృష్టంకొద్దీ ఆ రోజు కాలేజికి సెలవు. చేసేదిలేక ఓ రావిచెట్టు నీడలో రాతిబెంచీపైన కూలబడ్డాను. దూరాన పిల్లలు కొందరు క్రికెట్టు ఆడుకుంటున్నారు. రోడ్డుపైన వాహనాలు సందడిచేస్తూ పరుగెడుతున్నాయి. కొమ్మలపైన పక్షులు కిచకిచలాడుతున్నాయి. ప్రపంచానికి సంబంధించినంతవరకూ అంతా బాగానే వుంది. ఒక వ్యక్తి నిస్సహాయతనుగురించి ఎవరికి కాబట్టింది. అక్కడే మధ్యాహ్నమైపోయింది. నాకు జ్ఞానోదయంమట్టుకూ కాలేదు.

నా పొరబాటేమిటో నాకప్పుడు తెలిసింది. ఇలా ఒక ఏకాంత ప్రదేశంలో గోళ్లుగిల్లుకుంటూ కూచోడంకంటే నే నా బస్స్టాండులోనే వుండి వుంటే బాగుండిపోయేది. అదైతే నాలుగువైపుల మంచీ మనుషులొచ్చి దిగేచోటు. ఉంటే గింటే పరిచితులెవరైనా కంటబడే అవకాశం అక్కడే వుంటుంది ...

చెట్టుచేమల పచ్చనిపట్లు బహు సకృత్తైపోవడంవల్ల తెలుగుదేశంలో కొన్ని పట్టణాలు ఎడారిలో వేసుకున్న గుడారాల్లా వుంటాయి. అలాంటివాటిలో రాయచోటి ఒకటి. బస్స్టాండు బూడిద దుమ్ములో కొంతసేపు తిరిగేసరికి నేను బాగా డస్సిపోయాను వేసుకున్న దుస్తులు మట్టిగొట్టుకపోయాయి, కాళ్లు పీకడం మొదలెట్టాయి.బొగ్గు వెయ్యకపోతే మానె, నీళ్లయినా పొయ్యకపోతే ఇంజను ,దారి దప్పి ప్రమాదం ఏర్పడినట్టు తోచింది. దగ్గర్లోవున్న ఓ కొట్టులోకి వెళ్లి కడుపునిండుకూ సోడానీళ్ళు పట్టించాను. కొట్టుముంగిట వున్న పందిరిగుంజ కానుకుని అప్పుడికచేయవలసిందేమిటో ఆలోచించసాగాను.

పరిసరాలను సర్వే చేస్తున్న శూన్య దృక్కులకు ఏ దృశ్యం కనిపించిందో మరి, ఉన్నట్టుండి నేను ఉలికిపడిపోయాను. గమనించి చూచాక బోధపడింది. బక్కపలచటివాడు, ఫుల్ యూనిఫాంలో వున్నాడు. వయసు పాతికేళ్లకన్నా ఎక్కువ వుండవేమో ! ఎవరోగాని చాకులాంటి పోలీసు. కన్నార్పకుండా నావైపే చూస్తున్నాడు.

కంగారు పడిపోతూ నేను నావైపొకసారి చూచుకున్నాను. నా వేషము, వైఖరీ గూడా అనుమానించడానికి తగ్గట్టే వున్నాయి.

అపాయాన్ని శంకించిన ఉష్ట్రపక్షిలా పెడముఖం పెట్టుకుని నిల్చోడమొకటే నా కప్పుడు గత్యంతరమైపోయింది. ముళ్లపైన పాదాలు మోపినట్టుగా ఆ భంగిమలో కొద్ది నిమిషాలు మాత్రమే నిల్చుని వుంటాను. పొంచి పొంచి ఒక నీడ నాకు దగ్గరగా వస్తున్నట్టు తోచింది. ఒక దశలో తలపైన పెట్టుకున్న టోపీ గూడా నీడలో స్పష్టంగా కనిపించింది; వచ్చి వచ్చి అతడు నా ఎట్ట ఎదుట నిలబడిపోయాడు. "ఏమండీ ! ఏ వూరు మీది ? ఏ బస్సుకోసం వెయిట్ చేస్తున్నారు ?" అన్నాడు.

ఆఖరు క్షణంలో నాలో మొండి తెగువ చోటు చేసుకుంది. "బస్సుకోసం గాదు. బస్సు టికెట్టుకు డబ్బు పుట్టించుకునే ఉపాయం కోసం